

Električna vozila pogonjena zelenom energijom

---

8. Zagrebački energetska tjedan

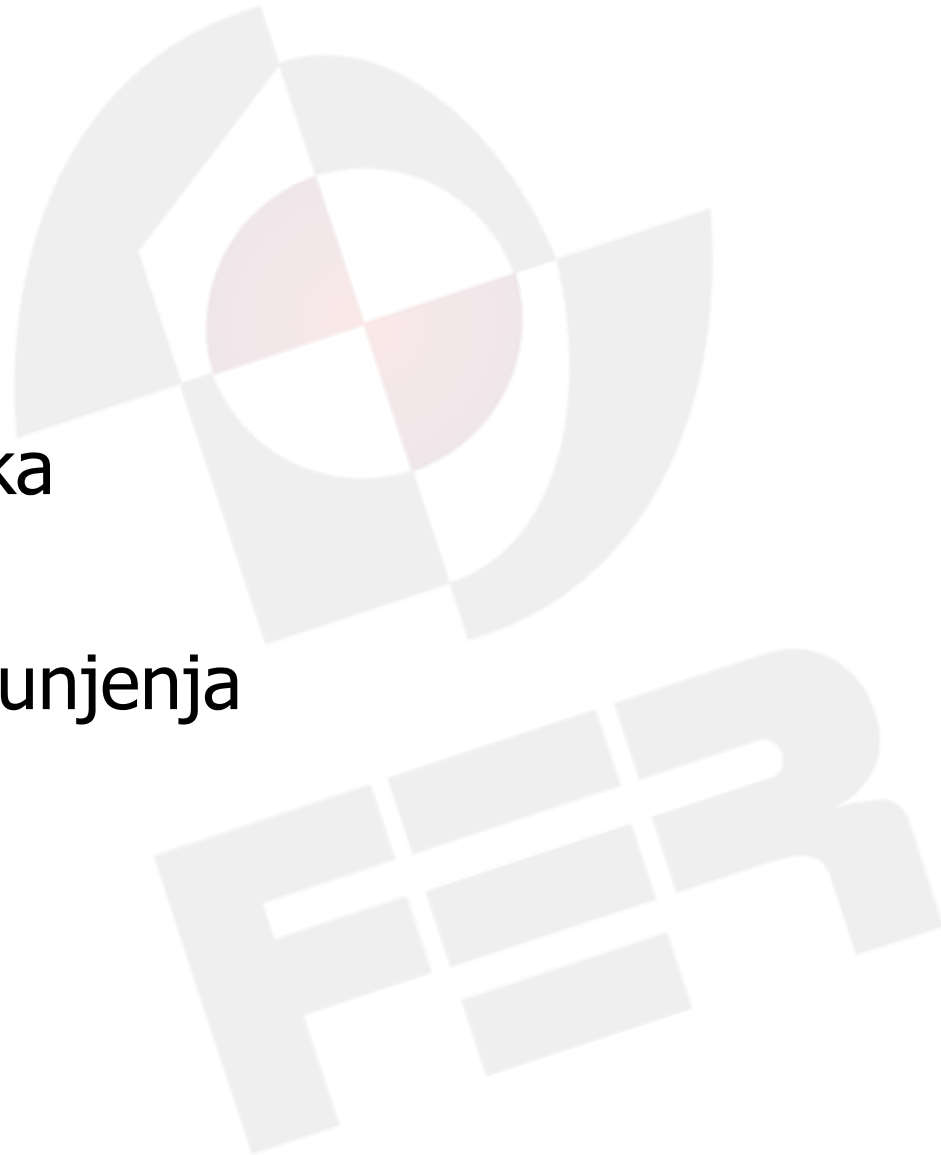
Autor: Ivan Pavić, mag.ing.el.
Sveučilište u Zagrebu
Fakultet elektrotehnike i računarstva
Zavod za visoki napon i energetiku

08.05.2017.

Sadržaj

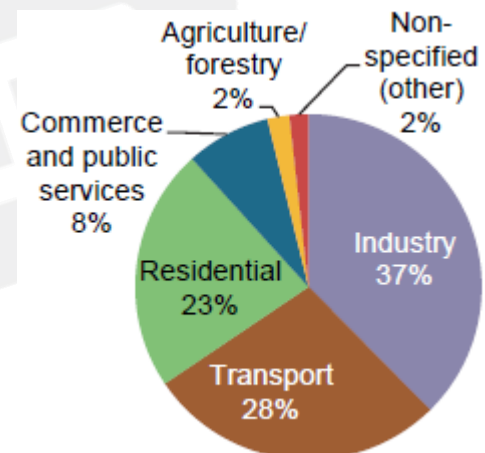
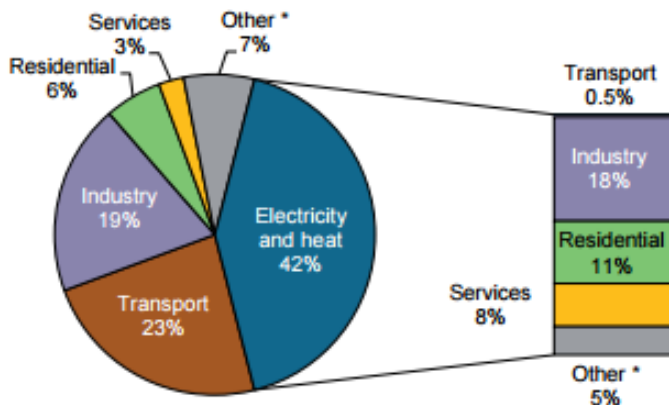

- Uvod
- EV i ekologija
- EV i energetika
- Mogućnosti punjenja

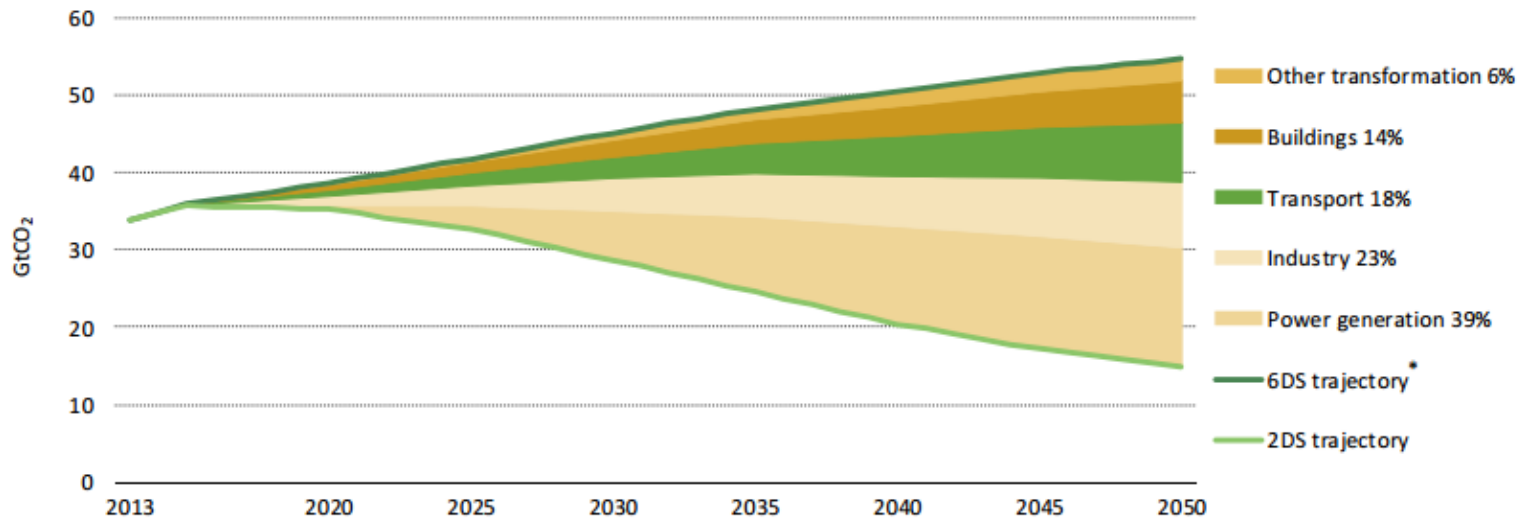
Globalno zatopljenje

- COP21 Pariz prosinac 2016.
  - Cilj: ograničiti porast prosječne svjetske temperature ispod 2°C
  - Način: smanjiti emisije stakleničkih plinova
  - Područje: energetika, industrija, promet, zgradarstvo...
- IEA - International Energy Agency
  - Prometni sektor zauzima 28% ukupne svjetske potrošnje energije
  - Prometni sektor zaslužan je za 23% ukupnih svjetskih emisija stakleničkih plinova
  - Bez promjena u prometnom sektoru ambiciozni ciljevi COP21 se ne mogu postići

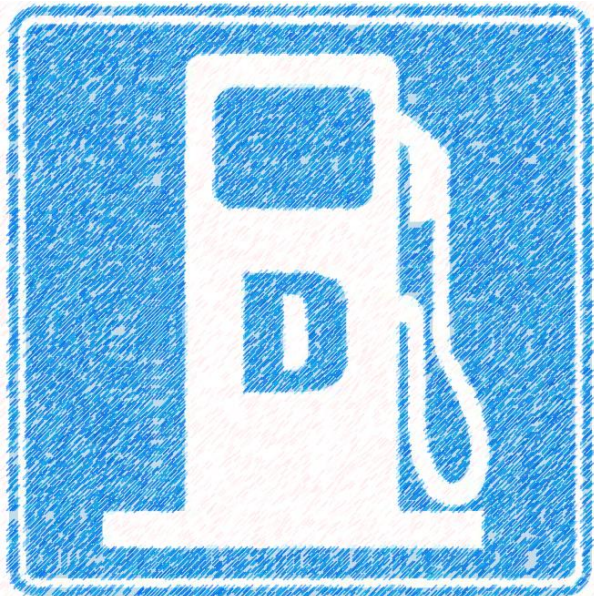
IEA – smanjenje emisija do 2050.

- Smanjenje emisija stakleničkih plinova:
  - po sektoru do 2050.
  - 2°C trajektorija u odnosu na 6°C trajektoriju

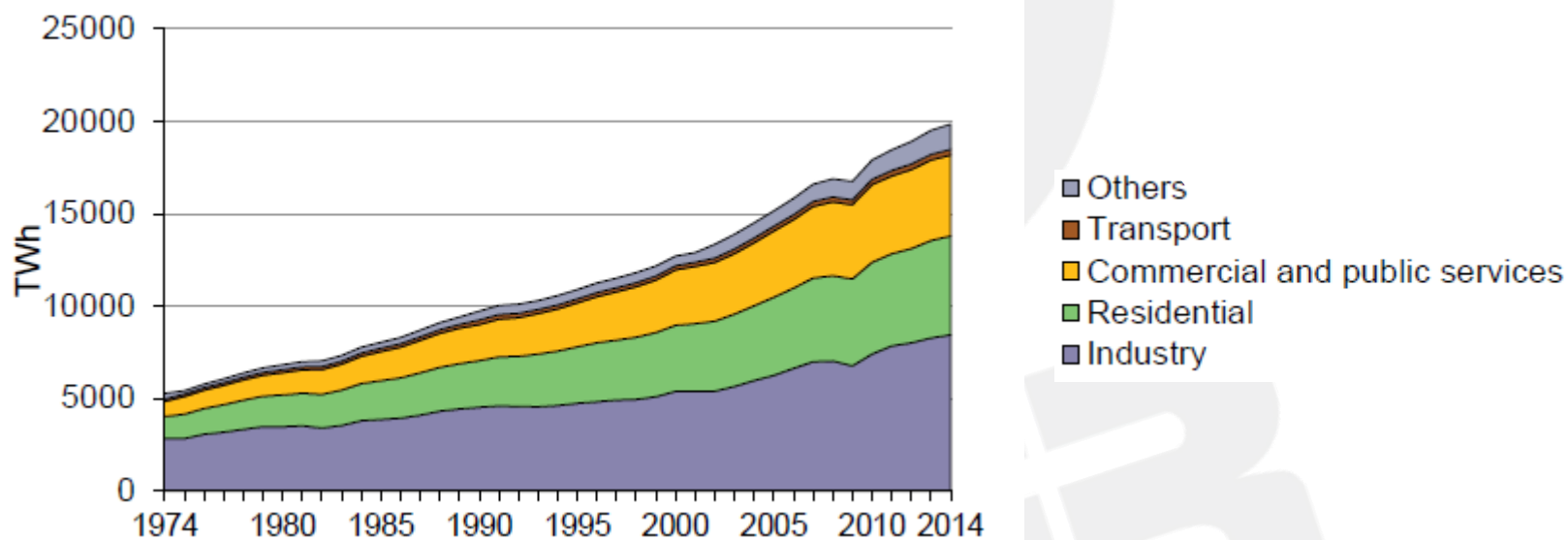
EV, borac protiv globalnog zatopljenja?

- Do 2050. potrebno je 18% smanjenja emisija stakleničkih plinova u prometnom sektoru
- Mogući način → elektrifikacija prometa
  - Transformacija prometnog sektora: s konvencionalnog pogonjenog fosilnim gorivima ka novom pogonjenom električnom energijom
  - Javni prijevoz, taxi, osobna vozila, industrijska vozila, kamioni...

Potrošnja električne energije...

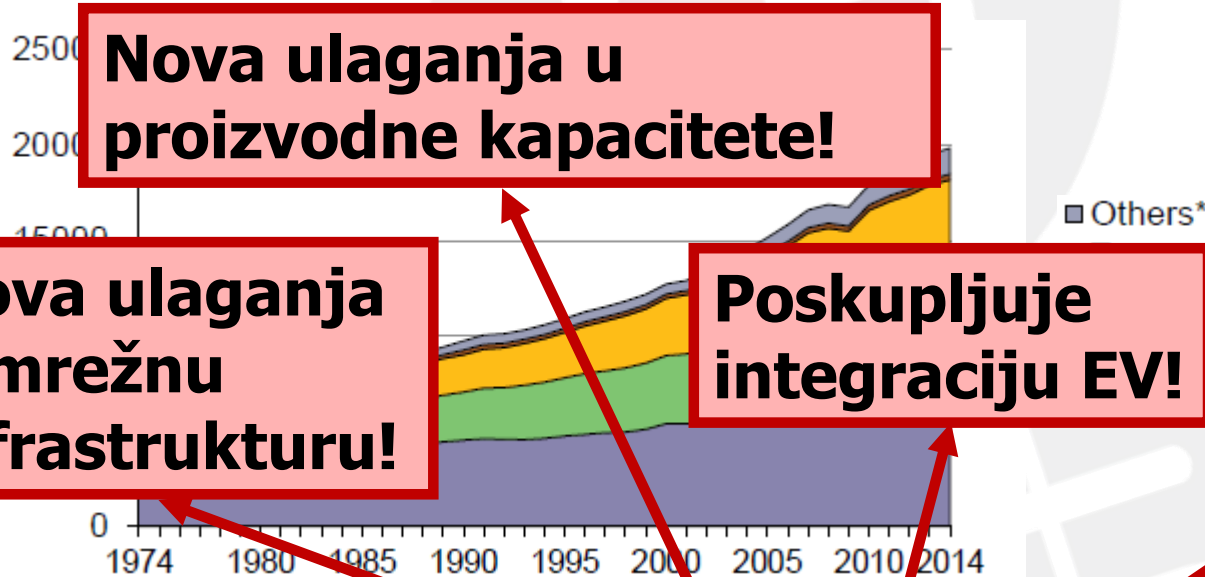
- Potrošnja električne energije u svijetu raste
- Prometni sektor trenutno zauzima mali udio u ukupnoj potrošnji električne energije (<1%)

- Elektrifikacija prometa kao pasivnog potrošača:
  - uzrokuje daljnji porast opterećenja
  - zahtjeva dodatna ulaganja u elektroenergetsku infrastrukturu

Potrošnja električne energije...

- Potrošnja električne energije u svijetu raste
- Prometni sektor trenutno zauzima mali udio u ukupnoj potrošnji električne energije (<1%)

Nova ulaganja u proizvodne kapacitete!

Nova ulaganja u mrežnu infrastrukturu!

Poskupljuje integraciju EV!

Rješenje: strateško planiranje integracije!

- Elektrifikacija prometa kao pasivnog potrošača:
  - uzrokuje daljnji porast opterećenja
  - zahtjeva dodatna ulaganja u elektroenergetsku infrastrukturu

Emisije iz proizvodnje električne energije?

- IEA – International Energy Agency

- Energetika uzrokuje 42% ukupnih svjetskih emisija stakleničkih plinova
- Do 2050. potrebno je 39% smanjenja emisija u sektoru energetike

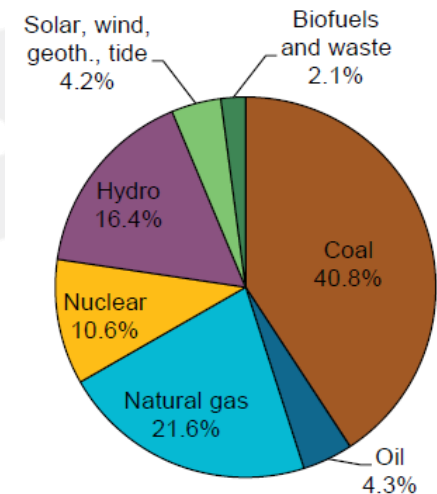
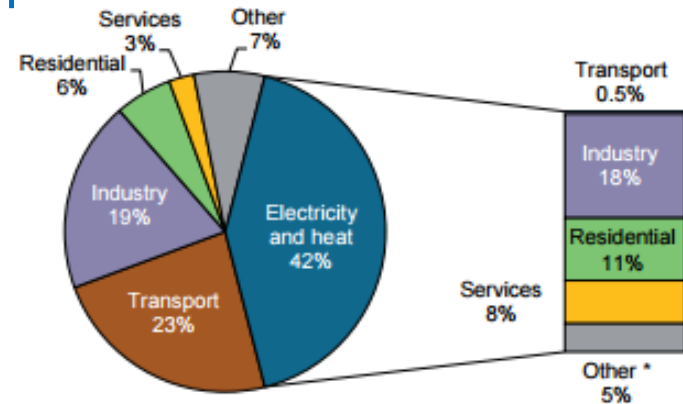
- Preduvjet → niskougljični elektroenergetski sustav

- Trenutni energetska miks svijeta:

- dvije trećine proizvedene električne energije iz fosilnih goriva

- Zadržavanje trenutnog eneretskog miksa:

- EV premještaju emisije iz naselja u elektrane
- Ne utječu značajnije na globalno smanjenje emisija stakleničkih plinova

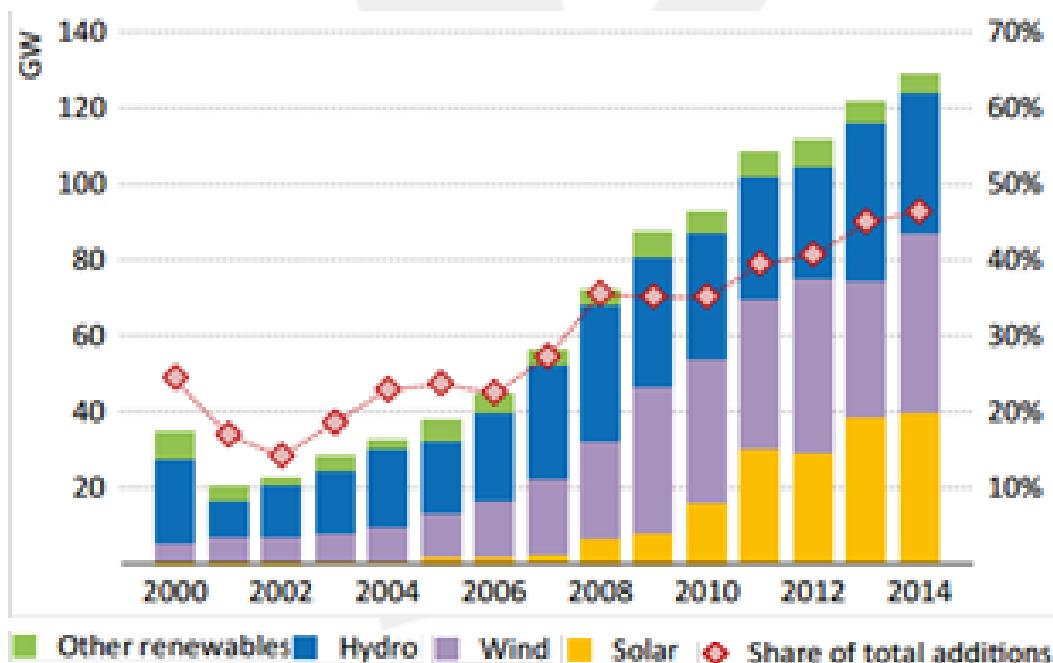
Niskougljična elektroenergetika...

- Porast instalirane snage u OIE:

- Porast opterećenja,
- Dekomisija starih elektrana,
- Niske emisije te operativni troškovi...

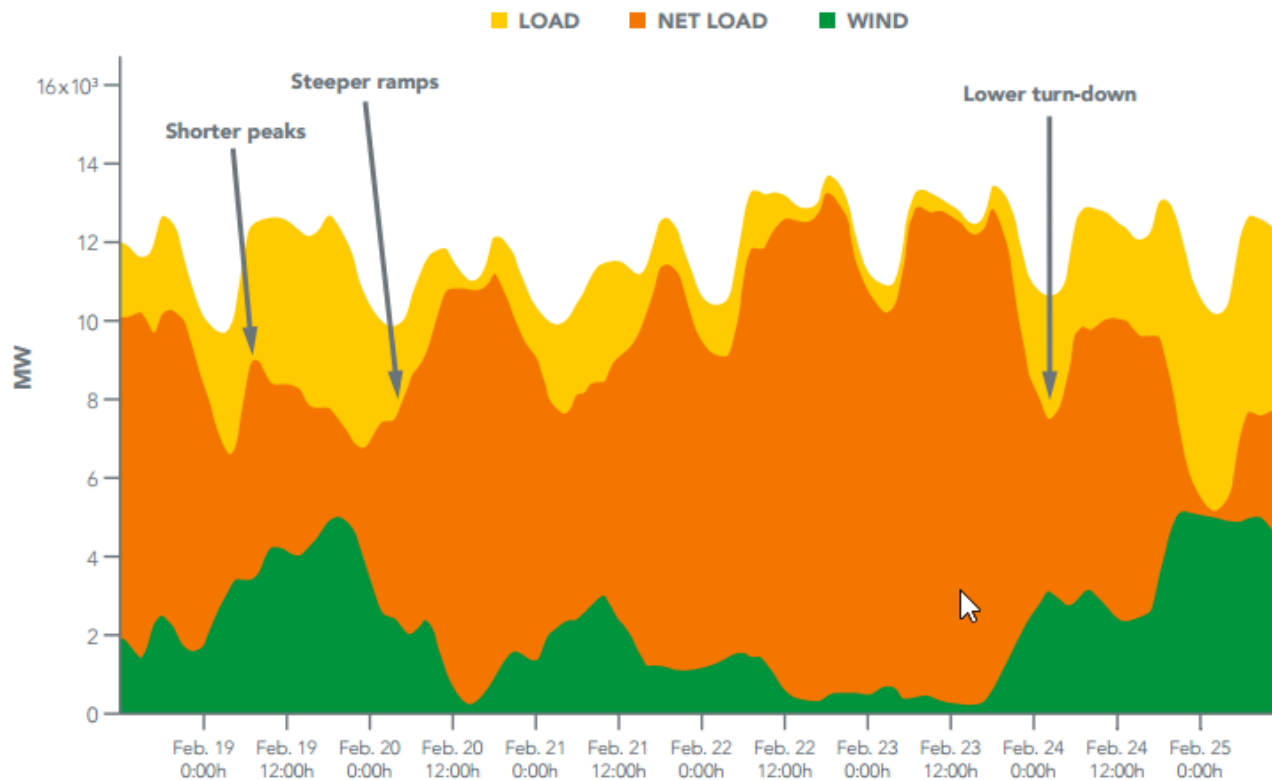

- U 2015. godini instalirani kapacitet u OIE je bio veći od 50% ukupnog instaliranog kapaciteta

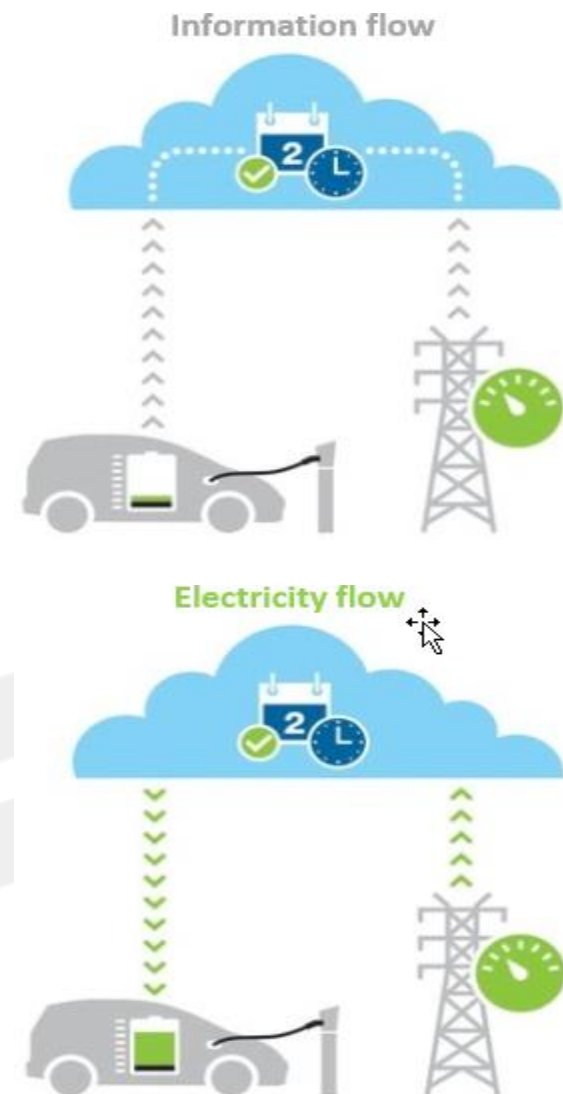
Više OIE...

- ...više problema u sustavu:
  - Veća varijabilnost i nepredvidivost u sustavu
  - Veći skokovi u neto opterećenju
  - Kraći trajanje vršnog opterećenja, niže bazno opterećenje
  - Veći zahtjevi za fleksibilnosti, rezervom...

EV, borac protiv globalnog zatopljenja 2?

- EV posjeduju baterijski spremnik energije → posjeduju fleksibilnost prema mreži
- EV svojom fleksibilnošću mogu omogućiti daljnju tranziciju ka niskougljičnom sustavu
- EV **ne smiju** biti dodatno **pasivno trošilo** u sustavu
- EV **moraju** biti upravljivi pametni uređaji koji se prilagođavaju potrebama **korisnika i sustava**

EV, borac protiv globalnog zatopljenja 2?

1. Minimizacija potreba za dodatnim ulaganjem zbog integracije samih EV

- EV svojom fleksibilnošću mogu omogućiti daljnju niskougljičnom
- EV **ne smiju** biti **trošilo** u sustavu

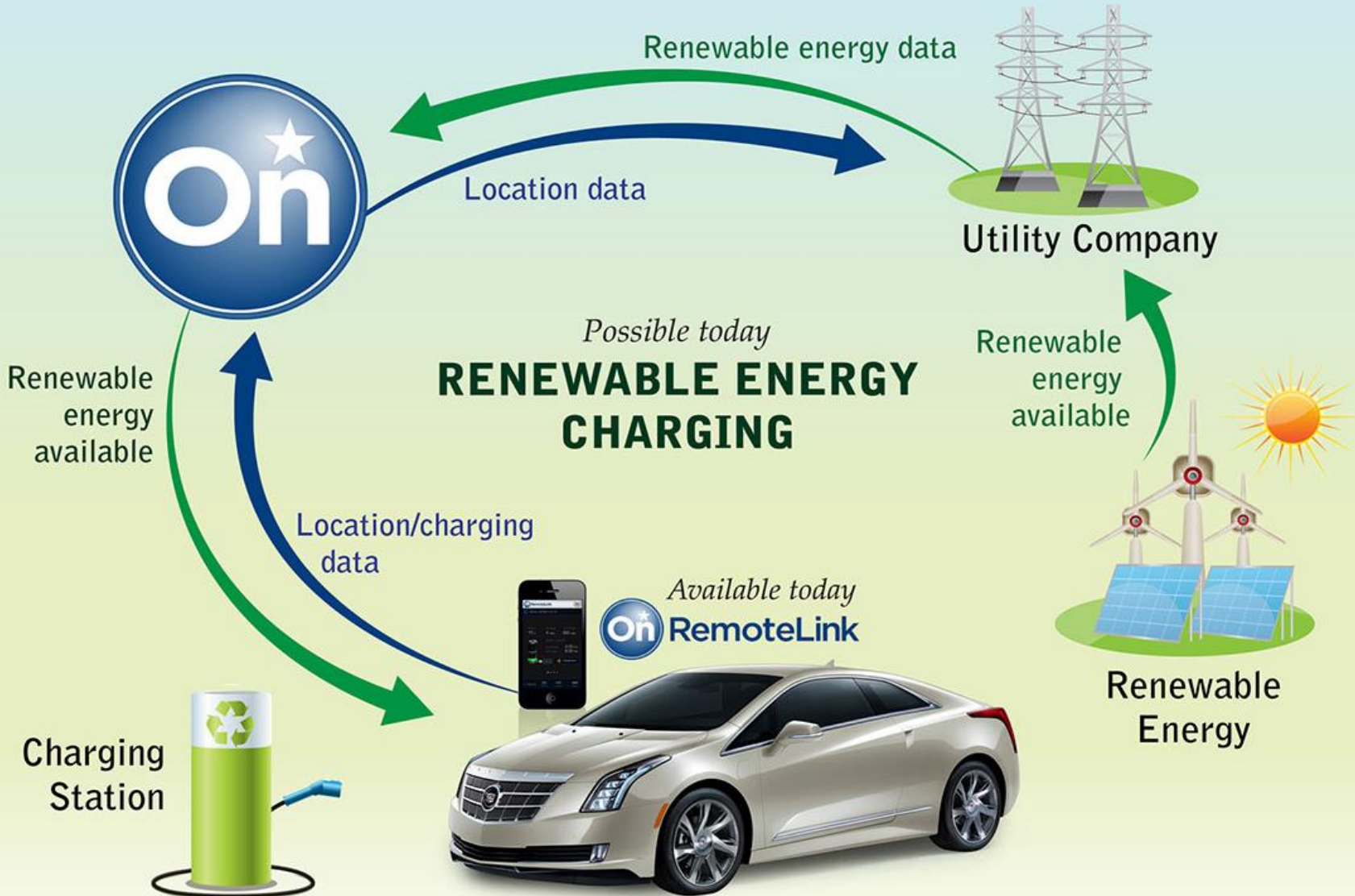
2. Minimizacija potreba za dodatnim ulaganjem zbog integracije OIE

- EV **moraju** biti upravljivi pametni uređaji koji se prilagođavaju potrebama **korisnika i sustava**

Information flow

EV, borac protiv globalnog zatopljenja 2?

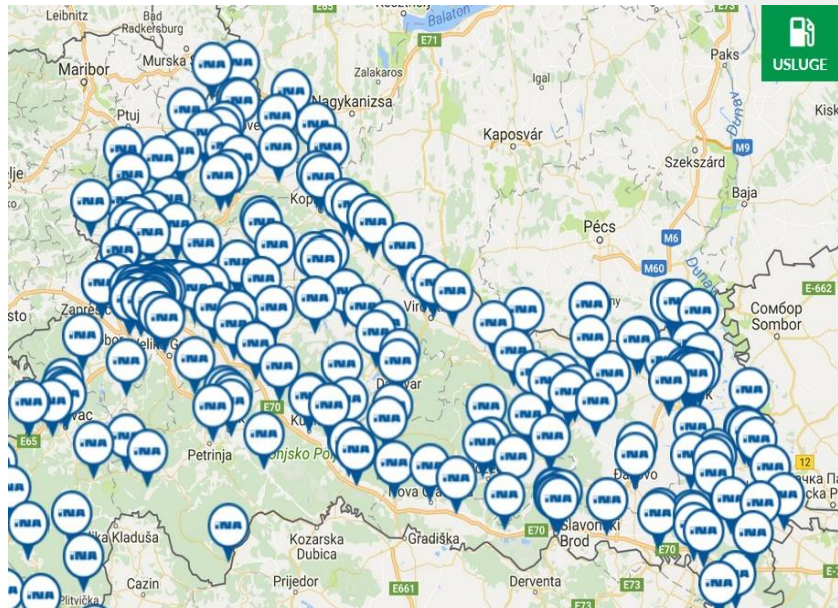
ICE vs EV → CAPEX vs OPEX

- Kapitalni trošak (CAPEX) EV je veći nego kod ICE
- Često je visoka cijena kupnje EV glavna prepreka daljnjoj elektrifikaciji
- Najveći udio u visokoj cijeni EV jest cijena baterije
- No cijena baterije opada, a kapacitet joj se povećava
- Operativni trošak (OPEX) EV je manji nego kod ICE
- EV s poticajima su, dugoročno promatrano (CAPEX+OPEX), konkurentni ICE

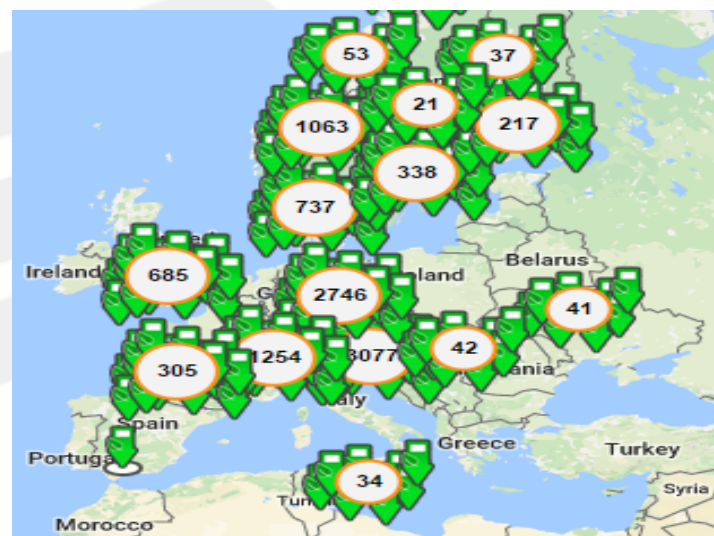
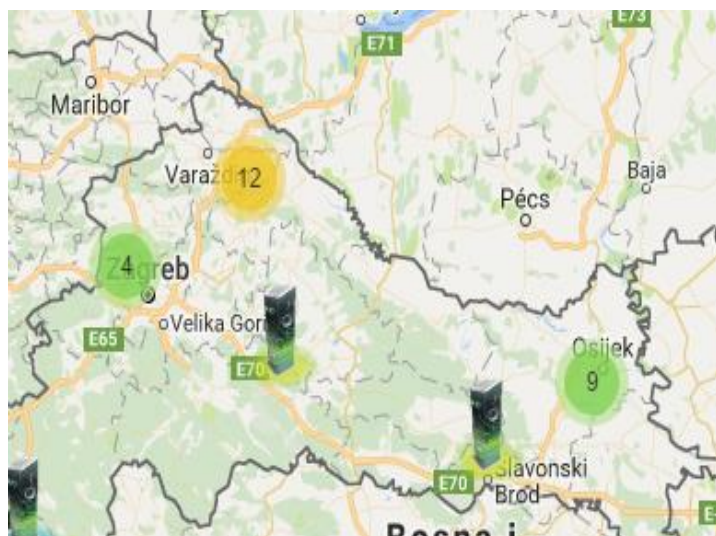
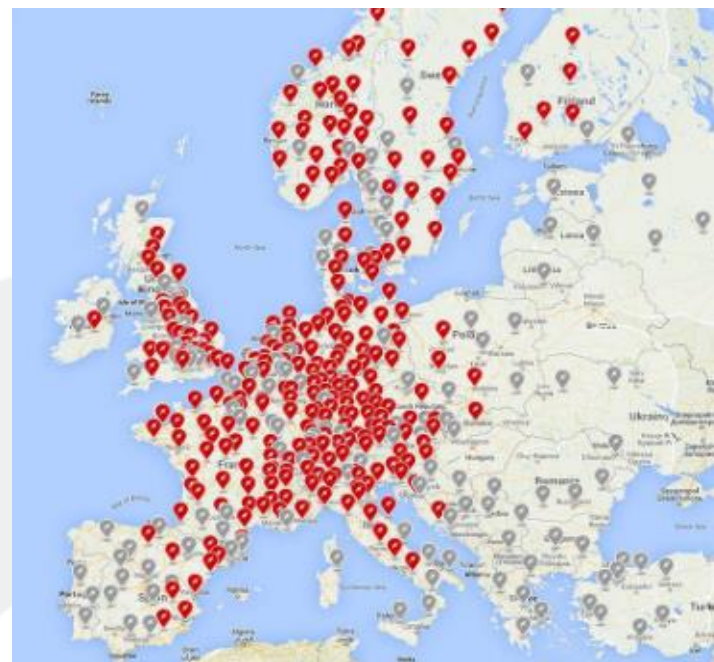
EV je super... ali gdje ga „natočiti“?

- Korisnici konvencionalnih vozila na raspolaganju imaju razgranatu mrežu benzinskih postaja
- Nadopuna goriva nije problem → nema tzv. „straha od nedovoljnog doseg“ (engl. „range anxiety“)
- Mobilnost je osigurana

Razvoj infrastrukture za punjenje EV

- Infrastruktura za punjenje EV još nije dovoljno razvijena,
- Problem „kokoš ili jaje – tko bi prvi?“
- Pojedine države su ostvarile značajan napredak kod integracije punionica EV

Infrastruktura za punjenje EV

- Razne su mogućnosti kojima korisnici električnih vozila mogu puniti svoja vozila

Charging modes

„on-road“
drive & charge

„stop-by“
stop 2 charge

„parked“
park & charge

Conductive
Charging
Lanes

Inductive
Charging
Lanes

Battery
Swapping
Station

Fast
Charging
Station

Medium
Charging
Lot

Slow
Charging
Lot

Što je zaista u upotrebi?

- Punionice EV najslučniji su benzinskim crpkama (brze) i trošilima (spore) → raširena upotreba

Charging modes

Demonstracijska faza

Conductive
Charging
Lanes

Inductive
Charging
Lanes

Battery
Swapping
Station

Komercijalna upotreba

Fast
Charging
Station

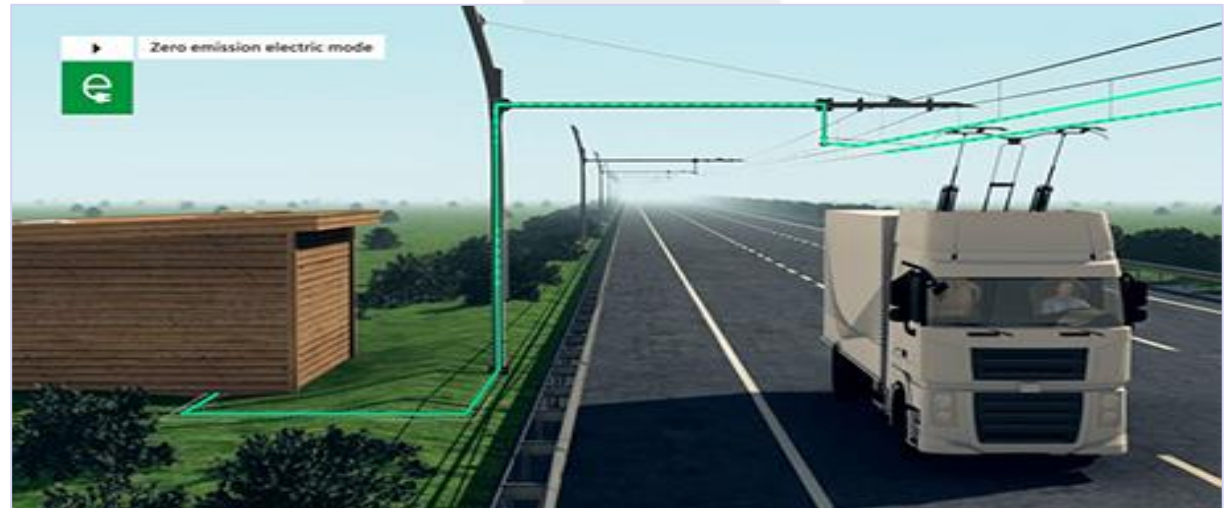
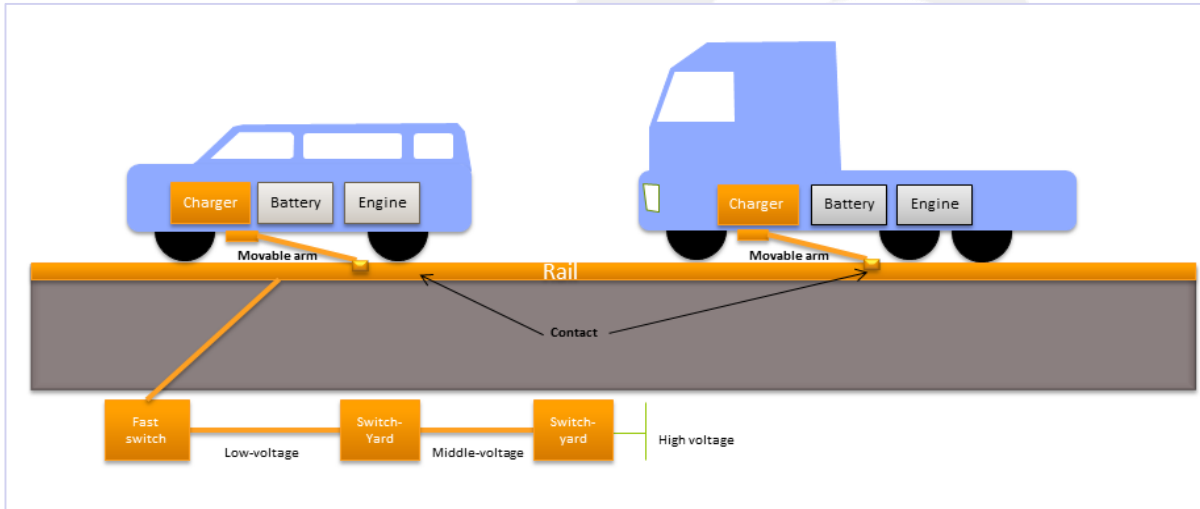
Medium
Charging
Lot

Slow
Charging
Lot

Trake za galvansko punjenje

„on-road“ charging

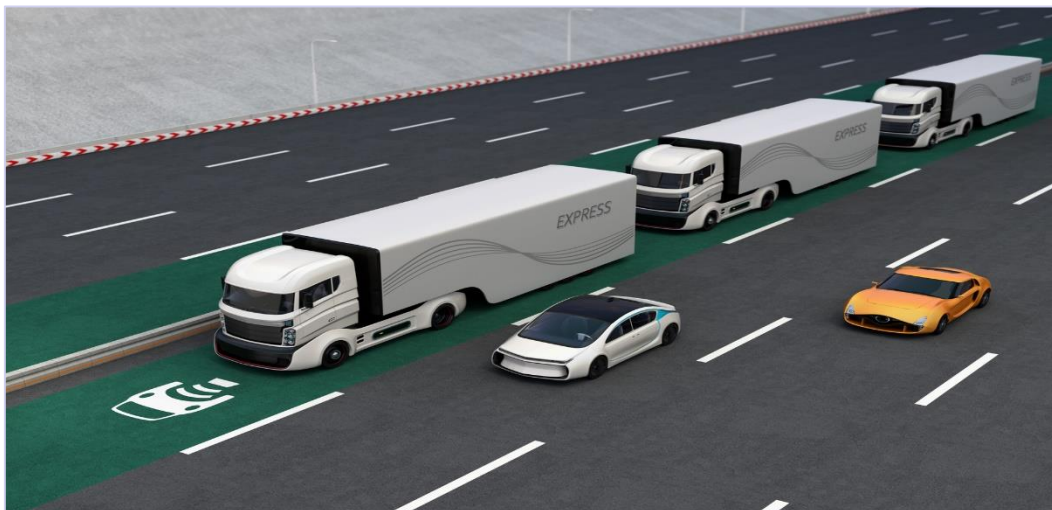
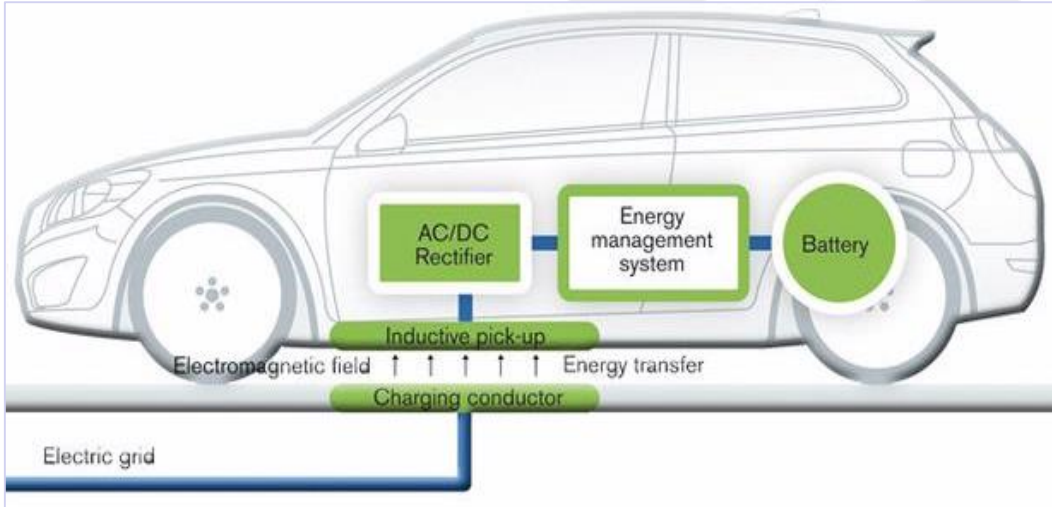
Conductive Charging Lanes

Trake za bežično punjenje

„on-road“ charging

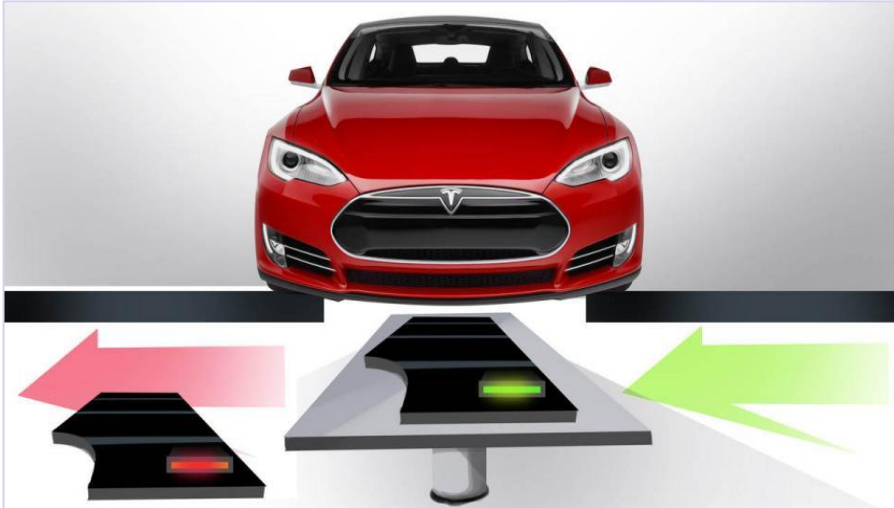
Inductive Charging Lanes

Stanice za zamjenu baterije

„stop-by“ charging

Battery Swapping Stations

Stanice za brzo punjenje

„stop-by“ charging

Fast Charging Stations

Parkirna mjesta za srednje-brzo punjenje

„parked“ charging

Medium Charging Lots

Parkirna mjesta za sporo punjenje

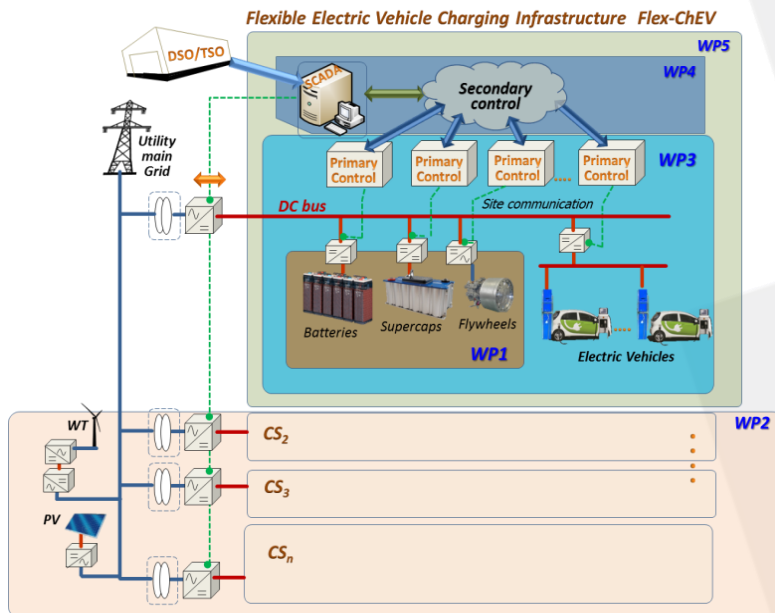
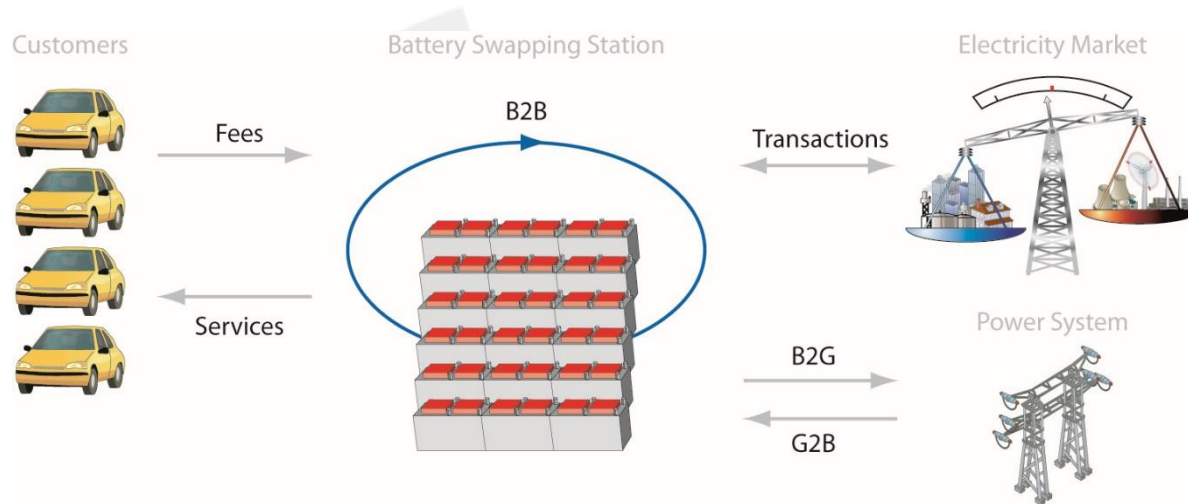
„parked“ charging

Slow Charging Lots

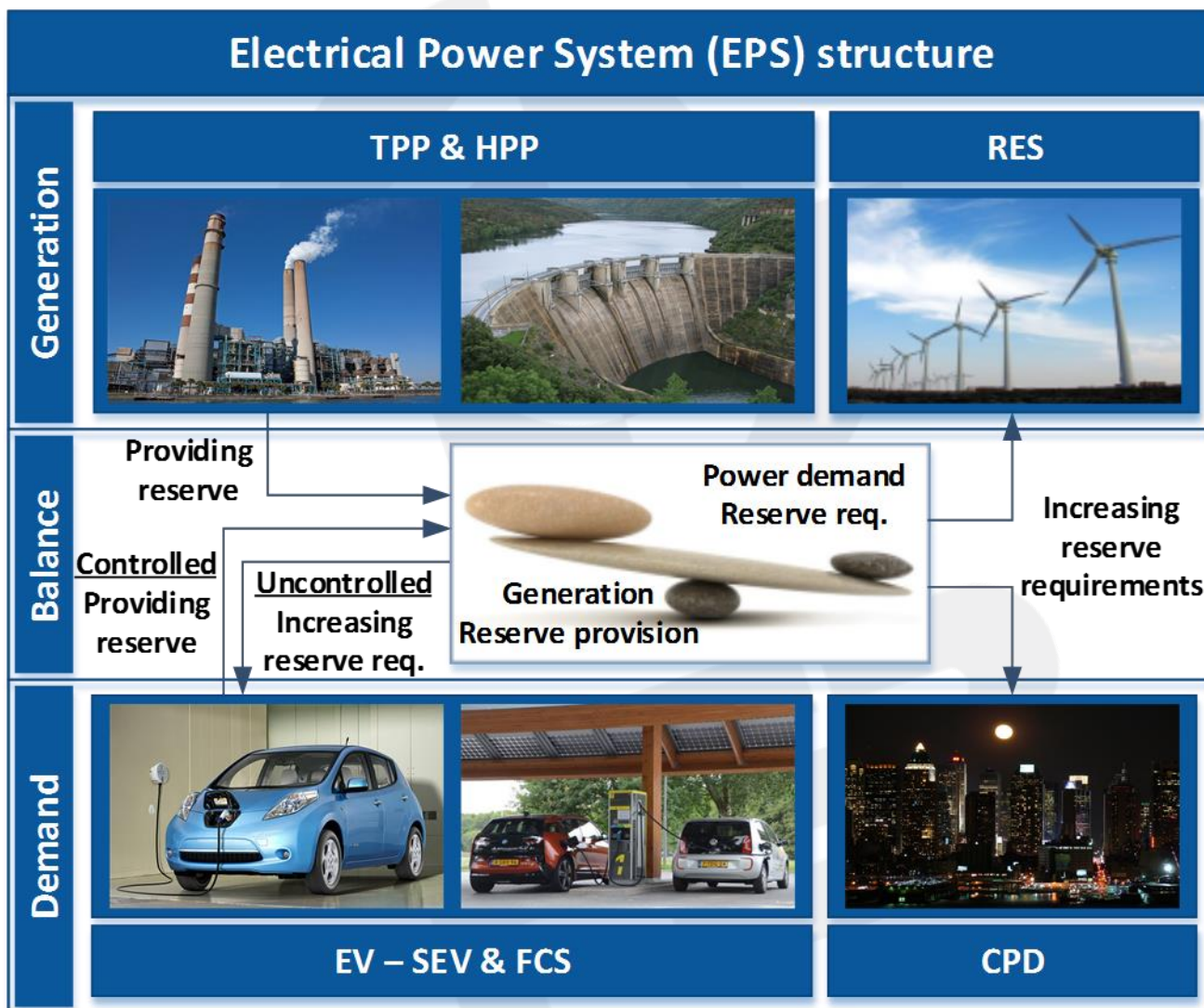

EV & SG projekti na FER-u

- EVBASS
- Flex-ChEV
- Smart Cities
- FENISG
- 3Smart...

Primjer istraživanja

Kraj

- Pitanja?

